

Тако је и у једном документу цара Уроша од 11 новембра 1361 год., којим потврђује дар своје мајке царице Јелене светогорском манастиру Лаври Св. Атанасија. Ту се, наиме, каже: да том манастиру дарује и *зекгелию иже в' Корьмиштехъ сь иже въ тои населеники...* (ibidem, 494), — што значи да је на том пољу за обрађивање већ *ошћочело било насељавање*.

Још више је посрбљен облик *гекгелиа*, који је употребљен у једној повељи краља Стефана Дечанског, око 1330 год., — за све *люди и за все работники и за все гекгелиа* манастира Св. Николе Мрачког у Орехову код Ђустендила (Зак. спомен. 643); док у Хрисовуљи цара Душана за манастир Св. Арханђела код Призрена, око 1348 год., већ имамо сасвим исти облик — *гекгелиа* (= ђевђелија) који носи и данашња наша варошица Ђевђелија. Ту, наиме, цар каже: како даје својој задужбини, у непосредној близини града Призрена, и село *Грѣнице с мѣгѣми и с правинами и зъ гекгелиамаи...* (Гласник XV, 274).

Према томе варошица Ђевђелија постала је, по свој прилици, већ негде у средњем веку као мало насеље на пољу које се обрађивало — на ораницама; као што је напр. постало засеље *Орнице* код села Ђакова у Студеничком срезу или истоимено засеље Орнице села Дивосела, код Госпоћа у Лици и многа насеља са називом Пољана, Пољаница, Пољанска, Поље, Пољница итд. по разним областима нашим.

Рад. М. Грујић

ЈЕДАН ПРИМЕР НЕПОУЗДАНОСТИ НАРОДНЕ ТРАДИЦИЈЕ

Господ. Алексије Олесницки, у своме чланку „Сузи Челеби из Призрена турски песник-историк XV—XVI века“, штампаном у прошлој књизи „Гласника Скопског научног друштва“, позвао се је на народно предање у Призрену за тврђење да је Сузи Челеби дао изградити водовађу из Бистрице у своје село Гражданик. Он каже: „Да би Гражданички чифтлук учинио уноснијим, Сузи је, *како су ми пријовѣдали Призренци*, довео за његово натапање воду из Бистрице особитим каналом од неких пет километара дужине“ (ibid. XIII, стр. 76).

Међутим, из баштинске повеље цара Душана, око 1348 год., за његов задужбински манастир Св. Арханђела код Призрена знамо: да је село *Ограђеник* (данас *Гражданик*), са заселком *Нашцем* (данас село *истог имена*) и Боршинци (данас Атажа, у међама са селом Тупцем као и онда), припадало властелинству цареве задужбине и да је већ и пре тога постојала „*водовађа*“, која је носила воду из Бистрице преко призренског поља на Ограђеник. — У хрисовуљи се, наиме, каже: да цар поклања Св. Арханђелима, поред Ограђеника и заселака његових, и једну њиву у призренском пољу, звану Ђуровишта „међу пут'ма *до водовађе, како водовађа из Бистрице гредѣ на Ограђеник*“ (Гласник друштва србске словесности XV, 279 и 272).

Дакле, одводни канал за натапање водом из Бистрице поља данашњег села Гражданика постојао је већ у доба цара Душана, а по свему изгледа и пре њега; те је према томе нетачно предање Призренаца да је тај канал дао изградити Сузи Челеби, када је, скоро пуна два века после тога, почетком XVI века, од султана Селима, добио у спахилук старо светоарханђелско властелинство Гражданик код Призрена. — У најбољем случају он га је тада могао дати само обновити, за случај да је у доба његовог примања тога властелинства тај канал запуштен био.

Рад. М. Грујић